

Bruxelles, 22 noiembrie 2022
(OR. en)

14440/22

**Dosar interinstituțional:
2022/0277(COD)**

**AUDIO 108
CODEC 1806
DIGIT 220
MI 855
DISINFO 93
FREMP 243
COMPET 931
EDPS 4
DATAPROTECT 328
JAI 1515
SERVICES 28
POLGEN 151**

NOTĂ

Sursă:	Secretariatul General al Consiliului
Destinatar:	Comitetul Reprezentanților Permanenți/Consiliul
Nr. doc. ant.:	12413/22
Subiect:	Regulamentul de instituire a Legii europene privind libertatea mass-mediei – Raport intermediar

1. La 16 septembrie 2022, Comisia a prezentat o propunere de regulament al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a unui cadru comun pentru serviciile mass-media în cadrul pieței interne (Legea europeană privind libertatea mass-mediei, EMFA) și de modificare a Directivei 2010/13/UE¹. Propunerea a fost însoțită de o recomandare a Comisiei privind garanțiile interne pentru independența editorială și transparența în ceea ce privește proprietatea în sectorul mass-mediei, precum și de o evaluare a impactului.

¹ Doc. 12413/22 – COM (2022) 457 final.

2. La 21 septembrie 2022, propunerea privind EMFA a fost prezentată în cadrul Comitetului Reprezentanților Permanenți (Coreper).
3. Grupul de lucru pentru audiovizual și mass-media a examinat textul propunerii legislative (în special articolele 1-24) în cadrul mai multor reuniuni desfășurate în perioada septembrie-noiembrie 2022².
4. Între timp, Consiliul a lansat consultarea obligatorie a Comitetului Economic și Social European³ și consultarea opțională a Comitetului Regiunilor⁴.
5. Parlamentul European a anunțat propunerea în sesiunea plenară din 17 octombrie 2022. Procesul de desemnare a comisiei competente, a comisiilor care urmează să fie consultate și a raportorului nu a fost încă finalizat.
6. Coreperul este invitat să transmită Consiliului raportul intermediar privind EMFA, astfel cum a fost pregătit de președinție, care figurează în anexă, în vederea informării miniștrilor cu privire la lucrările realizate și la progresele înregistrate până în prezent cu privire la această propunere.

² Grupul de lucru pentru audiovizual și mass-media a examinat evaluarea impactului la reuniunea sa din 29 septembrie 2022.

³ Articolul 114 din TFUE.

⁴ Articolul 307 din TFUE și articolul 19 alineatul (7) litera (h) din Regulamentul de procedură al Consiliului.

LEGEA EUROPEANĂ PRIVIND LIBERTATEA MASS-MEDIEI (EMFA)**RAPORT INTERMEDIAR DIN PARTEA PREȘEDINȚIEI****I. INTRODUCERE****1. Context**

La 3 decembrie 2020, Comisia a prezentat Planul de acțiune pentru democrația europeană (denumit în continuare „planul”), care urmărește capacitatea cetățenilor și construirea unor democrații mai reziliente în întreaga UE. Pilonii incluși în plan se axează, printre altele, pe consolidarea libertății și pluralismului mass-mediei, precum și pe combaterea dezinformării.

În discursul privind starea Uniunii din 15 septembrie 2021, președinta Comisiei Europene, dna Ursula von der Leyen, a subliniat că Europa are nevoie de o lege care să garanteze independența mass-mediei și a indicat că, în 2022, Comisia va prezenta o propunere legislativă sub forma Legii privind libertatea mass-mediei.

Între 10 ianuarie 2022 și 21 martie 2022 a avut loc o consultare publică. Consultarea a fost menită să colecteze opinii cu privire la cele mai importante aspecte care afectează funcționarea pieței interne a mass-mediei. Aceasta a acoperit opțiunile de guvernare și trei domenii principale legate de piețele mass-mediei:

- independența și pluralismul mass-mediei (de exemplu, controlul tranzacțiilor de pe piața mass-mediei, transparența proprietății asupra mass-mediei și măsurarea audienței);
- condițiile pentru funcționarea sănătoasă a acesteia (de exemplu, expunerea publicului la o multitudine de opinii, inovarea în domeniul mass-mediei pe piața UE, cooperarea în materie de reglementare);
- alocarea echitabilă a resurselor de stat (de exemplu, independența mass-mediei publice, transparența și distribuirea echitabilă a publicității de stat).

La 16 septembrie 2022, Comisia a prezentat o propunere de regulament al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a unui cadru comun pentru serviciile mass-media în cadrul pieței interne (Legea europeană privind libertatea mass-mediei, EMFA) și de modificare a Directivei 2010/13/UE⁵. În aceeași zi, a fost adoptată o recomandare complementară a Comisiei privind garanțiile interne pentru independența editorială și transparența în ceea ce privește proprietatea în sectorul mass-mediei.

2. Propunerea Comisiei și evaluarea impactului

EMFA urmărește să îmbunătățească funcționarea pieței interne a mass-mediei. Propunerea se axează pe patru obiective specifice:

- stimularea activităților și a investițiilor transfrontaliere în serviciile mass-media
- sporirea cooperării și a convergenței în materie de reglementare
- facilitarea furnizării de servicii mass-media de calitate
- asigurarea alocării transparente și echitabile a resurselor economice

Raportul de evaluare a impactului privind EMFA a explicat alegerea temeiului juridic și conformitatea propunerii cu principiile subsidiarității și proporționalității.

Recomandarea Comisiei privind garanțiile interne pentru independența editorială și transparența în ceea ce privește proprietatea în sectorul mass-mediei stabilește un catalog de bune practici voluntare pentru societățile din domeniul mass-mediei pentru promovarea independenței editoriale, precum și recomandări adresate societăților din domeniul mass-mediei și statelor membre și urmărește să sporească transparența proprietății asupra mass-mediei. Recomandarea se axează pe contribuția la atenuarea riscurilor de ingerințe nejustificate în deciziile editoriale individuale și la îmbunătățirea accesului la informații privind proprietatea asupra mass-mediei.

⁵ Doc. 12413/22 – COM (2022) 457 final.

3. Alte instituții/organisme

În ceea ce privește situația actuală din cadrul Parlamentului European (PE), propunerea de regulament privind EMFA a fost anunțată în sesiunea plenară a PE din 17 octombrie 2022. Comisia pentru cultură și educație (CULT) urmează să fie comisia competentă, iar Comisia pentru piața internă și protecția consumatorilor (IMCO) și Comisia pentru libertăți civile, justiție și afaceri interne (LIBE) vor fi consultate. Procesul de desemnare va fi finalizat în timp util. Nu a fost încă numit un raportor pentru dosar.

În temeiul articolului 114 din TFUE, Comitetul Economic și Social European (CESE) trebuie consultat și, prin urmare, a fost lansat procesul de consultare.

Deși consultarea Comitetului Regiunilor (CoR) este opțională, Comisia a sugerat în propunerea sa consultarea acestuia. La 16 noiembrie 2022 și în temeiul articolului 307 din TFUE și al articolului 19 alineatul (7) litera (h) din Regulamentul de procedură al Consiliului, Comitetul Reprezentanților Permanenți (Coreper) a decis să consulte CoR.

Nici CESE, nici CoR nu și-au prezentat încă avizele cu privire la propunerea privind EMFA.

II. LUCRĂRI DESFĂȘURATE ÎN CADRUL GRUPURILOR DE PREGĂTIRE ALE CONSILIULUI

În cursul președinției cehe, a avut loc o prezentare inițială a propunerii privind EMFA în cadrul Coreperului la 21 septembrie 2022.

Ulterior, Grupul de lucru pentru audiovizual și mass-media a examinat propunerea Comisiei în cadrul mai multor reuniuni care au avut loc între septembrie și noiembrie 2022.

La 29 septembrie 2022, Comisia a prezentat Grupului de lucru pentru audiovizual și mass-media propunerea EMFA, împreună cu evaluarea impactului și cu recomandarea Comisiei privind garanțiile interne pentru independența editorială și transparența în ceea ce privește proprietatea în sectorul mass-mediei. Delegațiile și-au exprimat apoi observațiile generale cu privire la propunerea privind EMFA. Un număr mare de state membre și-au exprimat sprijinul pentru obiectivele generale ale legii și au afirmat că este necesară o examinare suplimentară a articolelor specifice.

În cadrul reuniunilor din 13 și 25 octombrie și din 8 și 16 noiembrie 2022, Grupul de lucru pentru audiovizual și mass-media a examinat în detaliu toate dispozițiile de fond ale EMFA (articolele 1-24).

O serie de delegații au menținut rezerve de examinare generale și specifice cu privire la EMFA.

III. PRINCIPALELE REACȚII ALE DELEGAȚIILOR

Principalele reacții ale delegațiilor cu privire la EMFA pot fi grupate în jurul următoarelor aspecte principale:

1. Temeiul juridic

Temeiul juridic propus de Comisie pentru EMFA este articolul 114 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE), care prevede adoptarea măsurilor privind apropierea actelor cu putere de lege și a actelor administrative ale statelor membre, care au ca obiect instituirea și funcționarea pieței interne. Propunerea privind EMFA vizează abordările naționale fragmentate în materie de reglementare legate de libertatea și pluralismul mass-mediei și de independența editorială care afectează funcționarea pieței interne.

Deși chestiunea temeiului juridic nu a fost încă examinată în mod specific de Grupul de lucru pentru audiovizual și mass-media, mai multe state membre și-au exprimat interesul de a înțelege utilizarea articolului 114 din TFUE ca temei juridic pentru EMFA, în special legătura dintre propunere și piața internă, precum și competența Uniunii de a legifera cu privire la toate aspectele care fac obiectul EMFA. S-a solicitat opinia Serviciului juridic al Consiliului (SJC) cu privire la aceste chestiuni. SJC examinează în prezent temeiul juridic propus pentru EMFA.

2. Domeniu de aplicare și definiții

b) Relația cu alte instrumente juridice

Mai multe state membre au adresat întrebări cu privire la relația exactă dintre dispozițiile relevante ale Directivei serviciilor mass-media audiovizuale (DSMAV, 2010/13) și EMFA, în special în contextul articolului 1 alineatul (2) din EMFA, unde DSMAV nu este menționată în lista actelor legislative care nu sunt afectate de EMFA. EMFA afectează DSMAV, în special prin modificarea articolului 30b din cadrul acesteia, referitor la înființarea, componența și sarcinile Grupului autorităților europene de reglementare pentru serviciile mass-media audiovizuale (ERGA). SJC a explicat că, în afară de modificarea articolului 30b din DSMAV, EMFA are, de asemenea, un impact asupra altor dispoziții ale DSMAV în ceea ce privește responsabilitățile autorităților sau organismelor naționale de reglementare menționate la articolul 30 din DSMAV [a se vedea în special articolul 7 alineatele (1) și (2), articolul 13 alineatele (1) și (4) și articolul 14 alineatul (1) din EMFA].

c) Nivelul minim de armonizare

EMFA urmează o abordare de armonizare minimă în ceea ce privește anumite aspecte ale pieței interne a serviciilor mass-media. Statele membre sunt libere să adopte norme mai detaliate în anumite domenii, astfel cum se prevede la articolul 1 alineatul (3) din EMFA. În acest sens, unele state membre ar prefera să nu limiteze această posibilitate la domeniile menționate la articolul 1 alineatul (3), ci ar dori ca statele membre să poată adopta norme mai detaliate în alte domenii de politică abordate de EMFA, de exemplu publicitatea de stat. Unele state membre au sugerat, de asemenea, adăugarea sintagmei „mai stricte” la „norme mai detaliate”, deoarece sunt de părere că norme detaliate ar putea să nu însemne neapărat norme mai stricte.

d) Editor, decizie editorială, responsabilitate editorială

Articolul 2 din EMFA prevede definiții pentru „editor”, „decizie editorială” și „responsabilitate editorială”. Aceste trei definiții sunt interconectate.

Mai multe state membre au solicitat clarificări cu privire la cine se încadrează în definiția termenului „editor” și dacă aceasta se referă numai la redactorii-șefi sau și la alți redactori. În propunere, definiția „responsabilității editoriale” se referă la „exercitarea unui control efectiv asupra selecționării programelor sau a publicațiilor de presă și asupra organizării acestora, în scopul furnizării unui serviciu mass-media”.

e) Infracțiune gravă

Articolul 2 punctul 17 din EMFA prevede o listă a infracțiunilor care intră sub incidența noțiunii de „infracțiune gravă” în sensul propunerii. Aceasta face trimitere la unele dintre infracțiunile enumerate la articolul 2 alineatul (2) din Decizia-cadru 2002/584/JAI a Consiliului privind mandatul european de arestare și procedurile de predare între statele membre. În timp ce unele state membre au formulat întrebări cu privire la selectarea infracțiunilor enumerate în definiție și au considerat că lista acestora ar putea fi extinsă, mai multe alte state membre au ridicat problema subsidiarității, având în vedere interacțiunea cu procedurile penale naționale.

3. Drepturile furnizorilor de servicii mass-media

Articolul 4 alineatul (2) din EMFA prevede că statele membre trebuie să respecte libertatea editorială efectivă a furnizorilor de servicii mass-media. Acesta prevede, de asemenea, interdicția de a reține, sancționa, intercepta, supune acțiunilor de supraveghere sau percheziție și punere sub sechestru sau cerceta „furnizorii de servicii mass-media sau, după caz, membrii familiilor acestora, angajații sau membrii familiilor lor, ori sediile comerciale și private ale acestora, pe motiv că refuză să divulge informații privind sursele lor, cu excepția cazului în care acest fapt este justificat de o cerință imperativă de interes public”. Acesta introduce, de asemenea, restricții privind instalarea „programelor spion pe orice dispozitiv sau echipament utilizat de furnizorii de servicii mass-media sau, dacă este cazul, de membrii familiilor acestora, de angajații lor sau de membrii familiilor acestora, cu excepția cazului în care instalarea este justificată” de o serie de motive, care sunt enumerate în mod exhaustiv la articolul 4.

Unele state membre au ridicat semne de întrebare cu privire la conflictul potențial dintre articolul 4 alineatul (2) litera (c) din EMFA și dreptul lor penal național, indicând, prin urmare, necesitatea unei examinări interne suplimentare la nivel național.

Mai multe state membre au subliniat că este necesar să se clarifice suplimentar domeniul de aplicare al „angajaților” și al „membrilor de familie” de la articolul 4 alineatul (2) literele (b) și (c) și de la articolul 4 alineatul (3) din EMFA, deoarece nu toate aceste persoane sunt implicate în activități legate de conținut mass-media.

4. Obligațiile furnizorilor de servicii mass-media care furnizează conținut de știri și de actualități

Articolul 6 din EMFA impune furnizorilor de servicii mass-media care furnizează conținut de știri și de actualități obligația de a face ca informațiile privind proprietarii acestora să fie ușor și direct accesibile destinatarilor serviciilor lor, precum și de a lua măsurile pe care le consideră adecvate în vederea garantării independenței deciziilor editoriale individuale. Mai multe state membre au menționat faptul că numai furnizorii de servicii mass-media care furnizează știri și actualități sunt acoperiți în special de articolul 6 din EMFA și au solicitat, de asemenea, clarificări cu privire la entitățile care se califică drept furnizori de servicii mass-media care furnizează știri și actualități.

La articolul 6 alineatul (3) din EMFA, statele membre au luat în considerare avantajele și dezavantajele scutirii microîntreprinderilor în sensul articolului 3 din Directiva 2013/34/UE. Pe de o parte, o astfel de scutire poate reduce sarcina administrativă pentru microîntreprinderi, dar, pe de altă parte, lipsa unei scutiri pentru microîntreprinderi ar crește nivelul de transparență în ceea ce privește proprietatea, precum și nivelul de independență editorială al tuturor furnizorilor de servicii mass-media care furnizează conținut de știri și de actualități.

5. Comitetul european pentru servicii mass-media

Articolul 8 din EMFA instituie Comitetul european pentru servicii mass-media (denumit în continuare „comitetul”), care înlocuiește Grupul autorităților europene de reglementare pentru serviciile mass-media audiovizuale (ERGA) instituit prin DSMAV. În temeiul articolului 9 din EMFA, comitetul trebuie să acționeze în mod complet independent în îndeplinirea sarcinilor care îi revin sau în exercitarea competențelor sale. Mai multe state membre au ridicat semne de întrebare cu privire la independența comitetului, în special în raport cu Comisia, având în vedere nivelul propus de implicare a Comisiei în anumite cazuri, inclusiv în cazul în care decizia/ sau avizul comitetului va fi adoptat „de comun acord cu Comisia”.

În ceea ce privește articolul 12 din EMFA, mai multe state membre au sugerat că textul ar trebui să prevadă în mod explicit că comitetul poate acționa din proprie inițiativă.

6. Coordonarea măsurilor privind furnizorii de servicii mass-media stabiliți în afara Uniunii

Articolul 16 din EMFA prevede că comitetul trebuie să coordoneze măsurile autorităților sau organismelor naționale de reglementare în cazurile în care diseminarea serviciilor mass-media sau accesul la acestea sunt furnizate de furnizorii de servicii mass-media stabiliți în afara Uniunii, atunci când serviciile mass-media respective „aduc atingere sau prezintă un risc major și grav de a aduce atingere securității publice și apărării”.

În acest sens, statele membre au discutat despre aspectele practice ale acțiunilor coordonate între autoritățile naționale de reglementare și despre relația dintre articolul 16 din EMFA și sancțiunile recente privind mass-media care au fost impuse de Consiliu pe baza unui temei juridic diferit. Unele state membre au solicitat clarificări suplimentare cu privire la procedurile de coordonare și la domeniul de aplicare al măsurilor care pot fi luate. Termenul „risc la adresa securității publice și a apărării” a ridicat, de asemenea, întrebări și solicitări de clarificări din partea unor state membre.

7. Alocarea publicității de stat

Articolul 24 alineatul (2) prevede că „[a]utoritățile publice, inclusiv guvernele naționale, federale sau regionale, autoritățile sau organismele de reglementare, precum și întreprinderile de stat sau alte entități controlate de stat la nivel național sau regional sau administrațiile locale ale entităților teritoriale cu peste 1 milion de locuitori” trebuie, printre altele, să pună la dispoziția publicului informații cu privire la cheltuielile lor de publicitate alocate furnizorilor de servicii mass-media. A avut loc o discuție cu privire la sarcina administrativă care rezultă din acest prag. Mai multe state membre și-au exprimat opinia că, din motive de transparență sporită, pragul de 1 milion de locuitori ar trebui eliminat complet sau redus.
